

AMALGAMA EDICIONS: LA MÚSICA ES COU AL BERGUEDÀ

Segarra, Ireneu

La veu del noi cantor,

Amalgama Edicions,
Berga 1997, 205 pp. (amb disc compacte amb demostracions vocals).

Rubinat, Joan

La lluna, recull de cançons populars per a piano-iniciació,

Amalgama Edicions,
Berga 1997, 105 pp.

Maideu, Joaquim

Música, societat i educació,

Amalgama Edicions,
Berga 1997, 112 pp.

Blancafort, Manuel

12 cançons per a cant i piano, veus blanques i cor mixt,

Amalgama Edicions,
Berga 1997, 104 pp.

Llibres

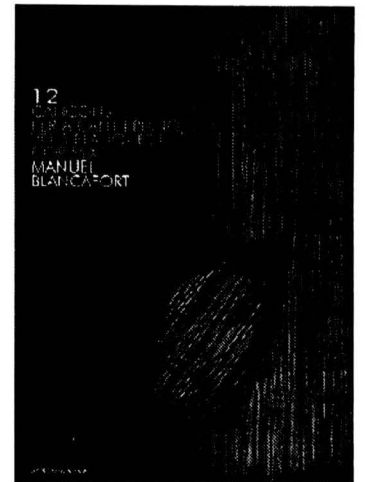
Habitualment en aquesta secció hi apareixen llibres que parlen de la nostra comarca des de diferents punts de vista, fets per autors d'aquí o per autors de fora que tenen com a punt d'estudi la nostra realitat. Avui, però, parlarem de llibres que surten del Berguedà i s'escampen arreu, amb la música i el seu món com a divisa. Amalgama Edicions, marca editorial del Centre d'Estudis Musicals del Berguedà-L'Espill, ha anat guanyant terreny dintre del restringit món de l'edició musical, i en aquesta moments aquesta empresa berguedana (que també edita i coedita altres tipus de llibres, com per exemple els de l'Àmbit de Recerques del Berguedà) comença a tenir un catàleg d'obres musicals força important i valorat arreu.

Darrerament, en qüestió de pocs mesos, acaben de sortir al mercat *La veu del noi cantor*, d'Ireneu Segarra; *La lluna*, de Joan Rubinat; *Música, societat i educació*, de Joaquim Maideu i *12 cançons per a cant i piano, veus blanques i cor mixt*, de Manuel Blancafort.

La veu del noi cantor, d'Ireneu Segarra, fins fa poc director de l'Escolania de Montserrat, és la primera vegada que s'edita en català. Anteriorment havia estat editat en castellà i en altres llengües. Recull un conjunt d'experiències realitzades amb els nois de l'esmentada escolania al llarg dels anys de treball de l'autor. El llibre s'acompanya d'un CD que recull els exercicis de veu que hi ha al final del volum.

La lluna, és un recull de cançons populars per a piano, escrit per Joan Rubinat, acreditat pianista i pedagog de la Plana de Vic. El llibre presenta arranjaments de cançons populars que siguin atractives pels infants que toquen el piano i que al mateix temps serveixin d'exercici tècnic i interpretatiu.

Música, societat i educació, és un recull d'escrits i al·locucions sobre l'educació musical i la música tradicional, fruit del treball de Joaquim Maideu, qui al llarg de la seva vida, totalment

FARMÀCIA LABORATORI D'ANÀLISIS CLÍNQUES *Josep Viladés*

Tel. 822 70 13 - 08694 GUARDIOLA DE BERGUEDÀ

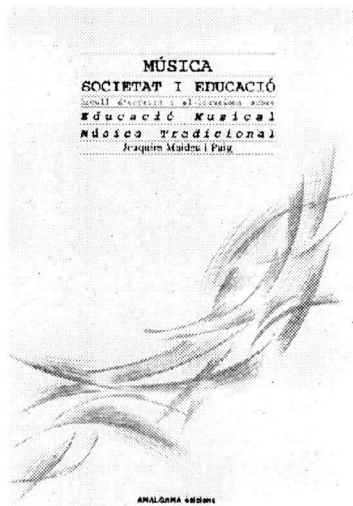

alvidre s.l. alumini - ferro - vidre

OFICINA: Pl. Viladomat, 15 - Tel. 822 14 41 - 08600 BERGA
TALLER: Cal Pere Nou - Tel. 823 05 40 - 08610 AVIÀ

dedicada a la música, va tenir temps per reflexionar sobre diverses qüestions del món musical, tant des del punt de vista teòric com pedagògic. Joaquim Maideu i Puig, va néixer a Ripoll el 20 de desembre de 1938 i va morir el 29 de novembre de 1996. Al llarg de la seva vida va estar lligat com a educador a l'Escola de Música de Vic, a l'Escola de Magisteri dels Estudis Universitaris de Vic i a l'Escola de Pedagogia Musical. A més a més va col·laborar amb entitats diverses i va participar en variades activitats musicals.

12 cançons per a cant i piano, veus blanques i cor mixt, de Manuel Blancafort, és un recull format per quatre cançons per a soprano i piano; veus blanques per a piano i orgue; cor mixt i piano i cor mixt. Hi ha composicions des de l'any 1927 fins al 1974. La publicació d'aquest llibre està emmarcada dintre del Centenari de Manuel Blancafort, 1897-1997.

Nota: Recordem a tots els editors de llibres sobre el Berguedà, que és imprescindible que ens facin arribar les seves publicacions si volen aparèixer en aquesta secció. Altrament, només podem donar, d'una manera periòdica, la referència del que es publica sobre la nostra comarca o bé dels projectes editorials que es couen al Berguedà.

LO LLUÇANÈS

Excursions a dita comarca

Pelegrí Casades i Gramatxes

Conté el memorial per a la concessió a Prats de Lluçanès del privilegi de lleial vila i universitat pel rei Carles II (1675-1680).

Enguany i amb motiu del centenari de l'aparició d'aquest llibre, editat pel Centre Excursionista de Catalunya, del qual el mateix autor era membre destacat, l'ajuntament de Prats de Lluçanès ha volgut aprofitar l'efemèride per a publicar en edició facsímil aquest llibre, el cinquè de la col·lecció «Les tres fonts».

Tenint en compte que el volum original acabava amb la transcripció del títol de la vila concedit a Prats de Lluçanès pel rei Carles II el 4 de febrer de 1681 i atès que el Centre d'Estudis del Lluçanès ha recuperat un importantíssim memorial dels anys 1675-1680, custodiat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual es parla dels passos previs a la concessió de l'esmentat privilegi, l'ajuntament ha cregut interessant transcriure'l íntegrament al final d'aquesta nova edició.

Aquesta nova edició també vol homenatjar l'autor del llibre i el Centre Excursionista de Catalunya, que autoritzà la seva publicació. Pelegrí Casades (1855-1947) fou un home destacat de la seva època, llicenciat en dret a Barcelona, arqueòleg, historiador, membre de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques i entusiasta col·laborador del moviment de la renaixença.

L'interès del Sr. F. Xavier Cortada i Jordà, de la regidoria de cultura de Prats i autor de la transcripció i de les notes d'aquest memorial, així com de la cessió del llibre original, per a donar a conèixer aquesta publicació ens obliga, si més no en agraïment a l'agradable acollida que ens dispensà als Amics del Romànic del Berguedà en la visita que efectuàrem a Prats, a divulgar-la tal com ell desitja a l'espai bibliogràfic de la revista L'EROL, la qual cosa fem gustosament.

Amics del Romànic del Berguedà

Amics del Romànic del Berguedà

forn de

**PASTISSERIA
FLECA
RECORDS
TORRONS ARTESANS
LOTS DE NADAL**

Queralt

Pl. de la Creu, 1
Tel. 821 03 87

Pere II, 25
Tel. 821 31 50
BERGA

Ctra. Sant Fruitós, 32 - bxs.

Tel. (93) 821 19 04

Fax (93) 822 08 62

08600 BERGA

PLANA
a s s e s s o r i a s . l

Carles Dorico

El retaule del Sant Crist del Castell de l'església parroquial de Berga

Detall de la part dreta del bancal del retaule del Sant Crist, en el qual es pot veure, a dalt, un relleu que representa la Coronació d'espines i, a baix, la següent inscripció: ALTARE PRIVILEGIATUM SCULPTUM A MAGISTRO PAULO COSTA, CIVE VICENSI, EXPENSIS REVERENDI DOCTORIS PAULI IRLA, RECTORIS BERGAE. ANNO 1713 (les lletres en negreta són visibles en la fotografia; les restants estan tapades pels canelobres col·locats davant del retaule).

Retaule del Sant Crist, obrat per l'escultor vigatà Pau Costa amb destí a l'església parroquial de Berga (Fotografia Josep Salvany, Fons Salvany, Biblioteca de Catalunya, Barcelona; tractament informàtic de la imatge, Foto Luigí, Berga).

En el darrer número de L'EROL i en l'article que s'encapçalava amb aquest mateix títol (pàgines 33 a 35) van desaparèixer les Notes que havia redactat l'autor, així com els peus de foto. Lamentem aquestes anomalies i en demanem disculpes a Carles Dorico i a tots els lectors. Ara publiquem les Notes i els peus de foto, per a la total comprensió del text i les imatges.

Notes

- VILADÉS, Ramon; SERRA, Rosa: «Inventari del patrimoni artístic i documental, religiós i civil, desaparegut durant la guerra civil», L'EROL, 1989, núm. 28, pp. 41-58
SITJES i MOLINS, X.: «Retaules barrocs i neoclàssics berguedans desapareguts», L'EROL, 1991, núm. 35, pp. 22-24.
- El fons del fotògraf Josep Salvany i Blanch (Martorell, 1866-Barcelona, 1929) consta de 10.000 clixés estereoscòpics impressionats entre els anys 1910 i 1926. El clixé corresponent al retaule del Sant Crist porta el núm. 466-9 i data probablement de 1918.
- Arxiu Històric Provincial dels Franciscans de Catalunya, Barcelona (AHPFC), *Venerable Tercera Orden de Nuestro Padre San Francisco, Historia de la marcha y vicisitudes de esta venerable orden en Cataluña y principalmente en Berga* (sig. 2-B-30). Malgrat que el títol està escrit en castellà, la resta del manuscrit està en català. Fou redactat entre els anys 1893 i 1900.
- Pau Costa nasqué a Vic a mitjan any 1663 i morí a Cadaqués ben avançat el 1726. Es formà al costat de l'escultor manresà Pau Sunyer i, vers el 1688, inicià la seva activitat com a mestre escultor a Vic, des d'on irradià a gran part de Catalunya. Es pot trobar àmplia informació sobre Pau Costa en un bon nombre de publicacions dedicades a l'art català dels segles XVII i XVIII, i també en diferents estudis sobre l'activitat de l'escultor a Vic, Olot, Girona, Arenys de Mar, Sant Esteve d'en Bas, Cadaqués, etc. Sobre la producció de l'escultor al Berguedà podeu veure: DORICO, Carles, «L'escultor Pau Costa a Berga i la seva comarca», *D'Art*, Barcelona 1994, núm. 20, pp. 295-324. Quan no s'indica altra cosa, les referències bibliogràfiques i documentals de les notícies que donem en el present article estan consignades en la darrera de les publicacions esmentades.
- Informació procedent d'una fitxa que el doctor Eduard Junyent guardava a l'Arxiu Episcopal de Vic. La inscripció és parcialment visible en la fotografia que acompanya aquestes línies (vegeu la nota 13). Les inscripcions en les quals consta el nom de l'autor d'un retaule o d'una escultura aïllada no són freqüents en l'època de Pau Costa, però tampoc no es pot considerar que la que figura en el retaule del Sant Crist sigui un cas únic. Pel que fa a l'escultor vigatà, no en coneixem cap altra, la que ens ocupa es pot interpretar com un reconeixement del mèrit de l'artífex per part del comitent, que també deixà consignat el seu nom.
- El dia 1 de març de 1711, Pau Costa llogà una casa situada en el carrer de les Canals (actualment, carrer de Marcel·lí Buxadé), on residí amb la seva família fins al 22 de juliol de 1713, data en què l'hagué de desallotjar perquè fou destinada a caserna. Malgrat el contratemps, l'escultor no deixà Berga fins set o vuit mesos després.
- HUCH i GUIXER, Ramon: *Notes històriques de la ciutat de Berga*, Berga, 1955, pp. 124-127.
- Agustí Sala era un jove escultor originari de Ripoll que l'any 1711 ja portava un temps en el taller de Pau Costa. Poc després el trobem treballant amb el mestre vigatà a Palafrugell i, més tard, consta que emprengué diverses obres per compte propi a les comarques gironines. Josep Cases, potser familiar de Teresa Cases, primera esposa de Pau Costa, és un escultor del qual no coneixem altra notícia que l'esmentada.
- Pere Casassas nasqué l'any 1675 a Sant Julià de Vilatorrada, prop de Vic. L'any 1696 se'l pot documentar per primera vegada en el taller que Pau Costa tenia en aquella ciutat i, des del 1701, a Berga, on inicialment també apareix relacionat amb el mestre vigatà. Aquest darrer any contragué matrimoni amb la filla d'un serraller berguedà i, des d'aleshores, residí regularment a la vila fins que morí l'any 1741. De la seva activitat com a mestre escultor s'ha conservat fins als nostres dies el retaule del Roser de l'església parroquial de Freixenet, al Solsonès (DORICO i ALUJAS, Carles, «Pere Casassas i el retaule del Roser de l'església parroquial de Freixenet», *Dovella*, Manresa, 1996, núm. 53, pp. 7-13).
- Miquel Perelló ingressà en el gremi d'escultors de Barcelona l'any 1684, quan ja feia més de setze anys que residia a la ciutat. Romangué a Barcelona fins a l'any 1704 i després s'integrà en el taller de Pau Costa, en el qual treballà fins que li arribà la mort vers l'any 1715. Poc després que això succeís, Pau Costa es casà en segones nupcies amb Maria Perelló, filla única de l'escultor mallorquí.
- Pròsper Trullàs sembla que treballà a diverses poblacions de Catalunya. A l'època en què daurà el retaule del Sant Crist, alguns documents el situen a Girona, on més tard se'l troba amb freqüència.
- AHPFC, *Op. cit.*, pp. 330-334.
- Es poden distingir les lletres que en la següent transcripció estan en negreta: ALTARE PRIVILEGIATUM SCULPTUM A MAGISTRO PAULO COSTA, CIVE VICENSI, EXPENSIS REVERENDI DOCTORIS PAULI IRLA, RECTORIS BERGAE. ANNO 1713.